

Integritás referens tréning

1. nap

Részvevői munkafüzet

Összeállította:
Dr. Molnár Katalin

NKE, 2022

GY2 – A DEMOKRATIKUS MŰKÖDÉS MUNKADEFINÍCIÓJA: A JÓL MŰKÖDŐ CSOPORT

Feladat

Milyen volt dolgozni a kiscsoportban? Írjon három-négy jelzőt a csoportmunka jellemzésére?

.....

Milyen érzés volt felidézni egy jól működő csoportban való részvételt?

.....

Miért fontosak ezek a jellemzők és érzések?

.....

A jól működő csoport jellemzői

- Elfogadott közös értékek, normák és célok
- Különböző hozzáadott értékek kihasználása
- Minden csoporttag csoporttudata és összetartása
- Kialakult hatékony működésmód
- Bizalom egymásban és a csoport vezetésében
- Kommunikáció, amely megfelelő információt szolgáltat, és irányítani tudja a folyamatos stratégiai és implementációs illesztést

Demokratikus alapelvek:

A politikai közösség képviselete és vezetése

- A hatalom birtokosa az állampolgár, aki időszakosan átruház döntési jogokat a megválasztottaknak.
- A képviselet alanya a teljes politikai közösség.
- A közjót a korábbi politikai megegyezések határozzák meg, de alapja az:
 - átláthatóság és számonkérhetőség;
 - fenntarthatóság (a jövő generáció iránti felelősség);
 - jogegyenlőség;
 - joguralom.

GY3 – A KORRUPCIÓ MUNKADEFINÍCIÓJA

KORRUPCIÓ – MUNKADEFINÍCIÓ A KÖZSZFÉRÁRA

Olyan viselkedés, amely eltér a köz szolgálatához (politikai vagy végrehajtó) kötődő szabályoktól annak érdekében, hogy

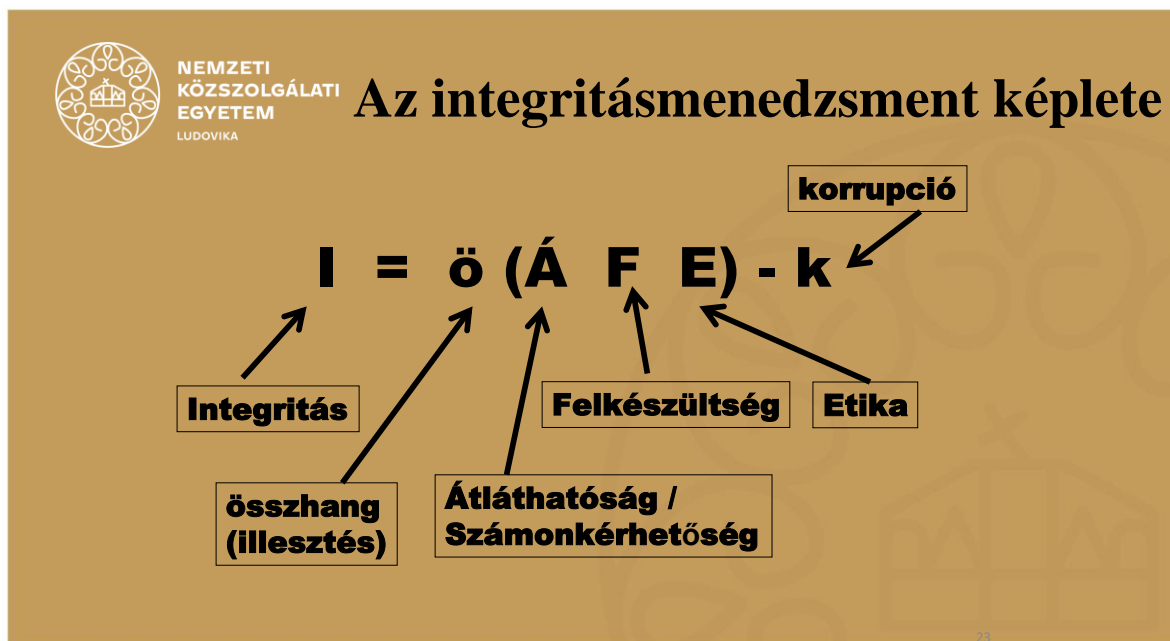
- ANYAGI, HATALMI vagy STÁTUSZ-előnyöket biztosítson
- MAGÁN- (személyes, családi, baráti) vagy CSOPORT- (gazdasági, világnézeti, etnikai, párt-, szakmai stb.) érdekek szolgálatában.

Korrupciós világtérkép:

<https://www.transparency.org/en/cpi/2021>

Feladat

Az integritásmenedzsment képletében is szerepel a korrupció. Magyarázza meg, hogy miért. Mi az összefüggés a demokratikus működés és a korrupció között?

GY4 – AZ INTEGRITÁSMENEDZSMENT SZÜLETÉSE

Integritásdeficitok 3. Lengyel kormánygép lezuhanása¹

2010-ben Szmolenszkben zuhant le a katyini mérszárlás megemlékezésére siető lengyel különgép. A gépen tartózkodtak az ország katonai és politikai vezetésének legfelsőbb vezérkarából számosan. Az áldozatok közt volt Kazynski elnök.

A szerencsétlenségről egy 328 oldalas jelentés készült, amelynek a legmegdöbbentőbb tanulsága az volt, hogy miképp juthatott el a rendszer odáig, hogy a pilóták teljes mértékben alkalmatlanok legyenek a gép vezetésére.

A pilótákat értesítették, hogy a leszállásra kijelölt repülőtéren 400 méter a látótávolság. A leszállás folyamatában értesítették őket, hogy rosszul tartják az irányt, és tereptárgyaknak ütközhetnek. A figyelmeztetésekre nem hallgattak.

A képzésbeli hiányosságok miatt a személyzet egyetlen tagja sem vezethette volna a gépet. Mivel katonai pilóták voltak ilyen gépen nem is gyakoroltak vészhelyzeti szituációt. Gyakorlórepülése ezen a gépen a kapitánynak az előző évben egy sem volt. A katonaságnál nem volt megfelelő Alapvető Eljárások Kézikönyve, a személyzet egy 1994-es elavult kézikönyvet használta. Engedélyeik mind jogszerűtlenül voltak kiállítva.

1

http://fekszarny.blog.hu/2011/07/30/ezert_zuhant_le_a_lengyel_kormany_gep_botranyos_hianyosságok

A konkrét repülésre a személyzet nem együtt készült fel. A repülőtérré késve érkeztek. Az időjárásról nem kaptak megfelelő tájékoztatást. Vészleszállóhelynek szükség esetére egy olyan reptér volt felírva náluk, mely aznap zárva tartott. A navigátor nem tudott oroszul, a rádiózásra alkalmatlan volt. (Ebben a kapitány segítette ki.)

Repülés közben egyszer véletlen eltértek a kijelölt útvonaltól. A fékszárnyat az előírt 45 fok helyett 36-ra állították be. A magasságmérőt rosszul kalibrálták, ezért az 136 méterrel magasabbat mutatott, mint ahogy valóban voltak. A becsapódáskor az utasok jelentős részének még a biztonsági öve sem volt bekapcsolva.

A jelentés megemlíti, hogy a kapitány egyetlen parancsát sem kérdőjelezte meg a személyzet, pedig számos hibás parancsot adott. (súlyedés mértéke, előírt sebesség stb.)

Az adott időjárási viszonyok mellett a fogadó orosz repülőteret is be kellett volna zárni, mert a kivilágítása nem volt megfelelő. A fák magassága a leszálló pálya előtt túl nagy volt.

A jelentés 163 tényezőt sorol fel a baleset mellett. A számunkra fontos tanulság, hogy zömében elkerülhető, emberi hibából származó, hanyagság, és szabálytalanságok sora található ebben a felsorolásban.

GY5 – „MAJOM ÜL A VÁLLADON” A KORRUPCIÓ DEPENDENCIA ELMÉLETE

Lessing tanmeséje

Képzeljük el, hogy egy gazdag királyság mellett egy friss köztársaság születik. A képviselők mind jó szándékúak, elkötelezettek, de az ország inkább szegénynek mondható. A gazdag szomszéd királyság gratulál. Egy év múlva az évfordulóra a gazdag királyság szimbolikus ajándékot küld a képviselőknek. Udvariatlanság volna visszautasítani, nincs is nagy értéke, és a királyság biztosítja a köztársaságot, hogy nem kér a csekélységért semmit. S valóban nem is kér. Egy év múlva megismétlődik az eset, a különbség annyi, hogy valamivel nagyobb ajándék érkezik. A képviselők kicsit szoronganak, de hamar megnyugodnak, mert a király valóban nem kér semmit. Dúsgazdag, neki ez aprópénz, és valóban. A következő évben ugyanez történik. A rákövetkező évben megint, a változás csak annyi, hogy mindig egy kicsit drágább ajándékok érkeznek. A képviselők óvatossága lassan elvész. Eljutunk addig, hogy évről évre drága utazások (étel, ital, és ha férfi a képviselő, akkor...) boldogítják a politikusokat.

Ha van bármilyen olyan szavazási helyzet, melynél tartani lehet attól, hogy a szomszéd király azt nem nézné jó szemmel, akkor a képviselők vállán már ott ül az a bizonyos majom, és az ő súgásának megfelelően nyomják be a gombot. A képviselők biztonságpolitikai kockázattá váltak, hiszen már nem a saját népüket, nem a választóikat szolgálják. Független helyzetbe kerültek.

Amikor az újságírók azt kérdezik tőlük, hogy miért nem másként szavaztak, meg tudják magyarázni, valamit kitalálnak, ami racionális, mert egy dolgot nem mondhatnak: „azért szavaztunk így, hogy meg ne haragítsuk a szomszéd királyt.” Beköltözik az életükbe a hazugság, a továbbiakban integritásukról már nem beszélhetünk, hiszen az integritást épp azzal lehet ellenőrizni, hogy a nyilvánosságban (tükörben, szüleink előtt, a nép előtt) el tudjuk mondani, mik a cselekedeteink valódi indítékai, hiszen ezek vállalhatóak.

A megbeszélés szempontjai

Mennyire vagyunk felkészülve arra, hogy a kis lekenyerezéseknek is ellent tudjunk állni? A történet alapján miért fontos ez már kicsiben is? Elveszítheti-e az újságíró is az integritását? Akkor ő kitől fog függni?

A majom más integritás tanfilmekben is megjelenik. Pl. A te csak tedd a dolgod címűben papagájként. Rokont fogalmak a „state capture”, ebben az esetben oligarchák tartják független helyzetben a közigazgatást. Vagy a „society capture”, ebben az esetben egy polgármester vagy akár maga az elnök tartja kiszolgáltatott helyzetben az egész társadalmat. (L. a putyini Oroszországot.) A rossz függőségi viszonyoknak is van pozitív pszichológiai vonzereje, ez a bizalom, a kapcsolat, a működtetés kompetenciájának tudata.

A KORRUPCIÓ KÖVETKEZMÉNYEI

© LAWRENCE LESSIG, 2011

Külső hatás: „a majom a válladon ül”, amikor döntesz:

- Eltéríthet a közérdek szolgálatától.
- A köz szempontjából szuboptimális döntések szülehetnek.
- „Dependence corruption” – a függőség mint állapot:
 - megszokottá és normálissá vált;
 - az elvonás komoly problémát okoz – személyes hiány;
 - hallgatólagos mérlegelési kritériumként beépült.
- Olyan bűnt követsz el, amit magad se akartál.
- „Racionálissá” válhat felégetni a hidakat a közösség és politika/közigazgatás között.

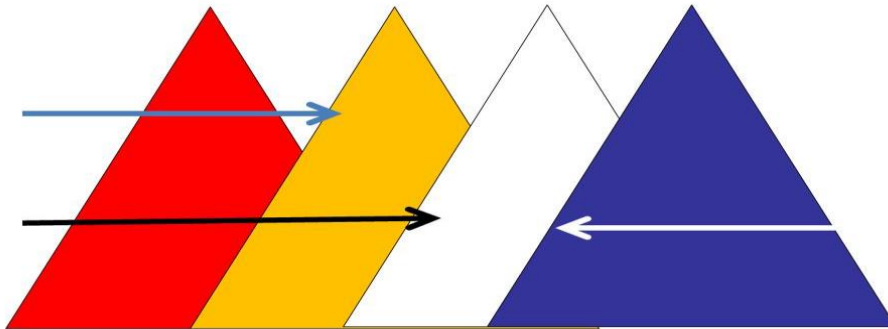
GY6 – ETIKAI DILEMMAGYAKORLATOK

Az alábbi ábrák bemutatják azt a folyamatot, ami az etikai mérlegelés és érvelés során az emberben végbemegy. A döntések előkészítéseként ezekről párbeszédet, nyílt vitát folytatni biztos, hogy mindig csökkenti a korrupció kockázatát. Ez egyéni és szervezeti integritás egymáshoz való viszonyát is fontos megértenünk. A háromszögek jól szimbolizálják ezt.

NYÍLT PÁRBESZÉD

8/20/2014

PALLAI: Integritás menedzsment

5

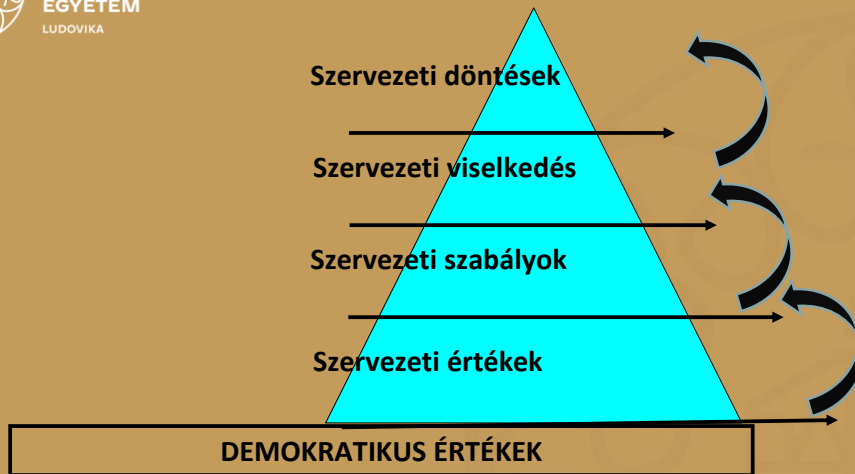
2022.03.26.

Dr. Pallai Katalin: Közzszolgálati etika és
Integritás menedzsment

31

SZERVEZETI SZABÁLYOK

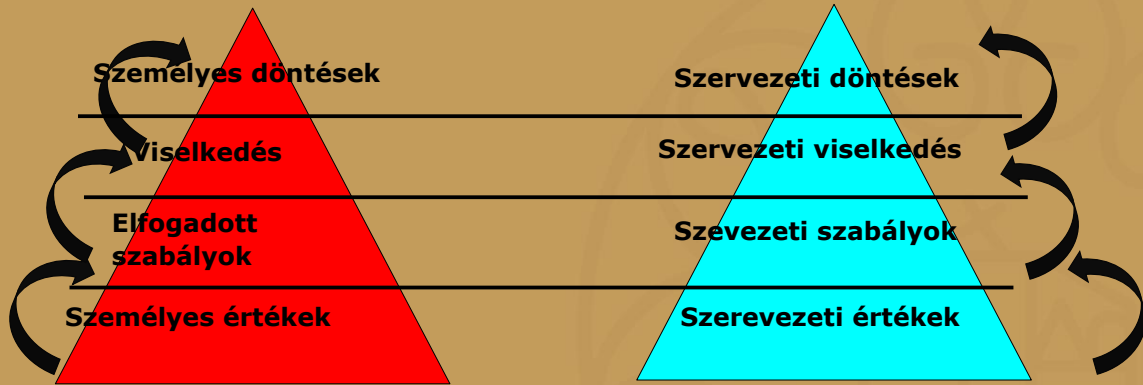
2022.03.26.

Dr. Pallai Katalin: Közzszolgálati etika és
Integritás menedzsment

32

EMBER ÉS SZERVEZET

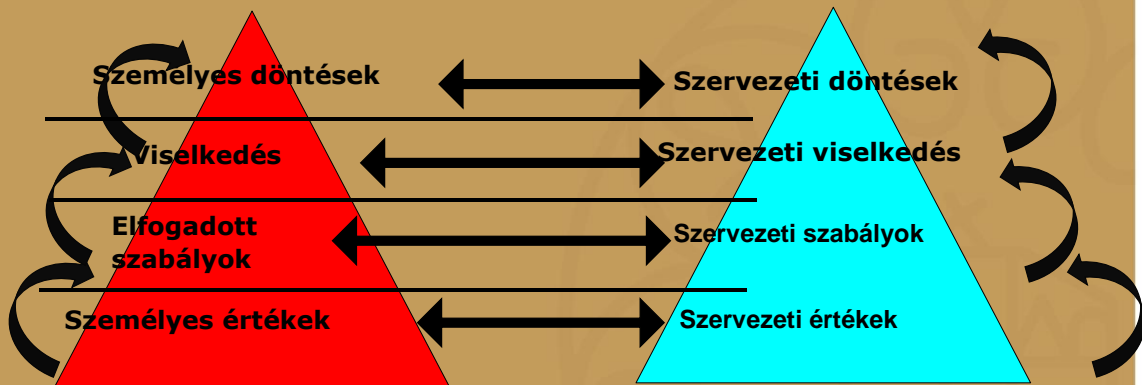

2022.03.26.

33

MÉRGEZŐ SZERVEZET

2022.03.26.

34

EGÉSZSÉGES SZERVEZET

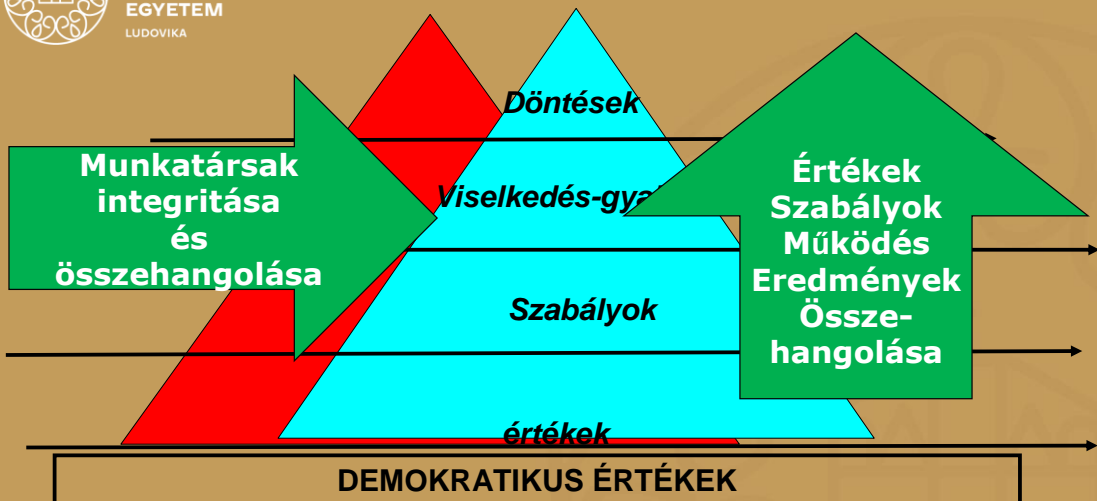
2022.03.26.

Dr. Pallai Katalin: Közzszolgálati etika és
Integritás menedzsment

35

SZERVEZETI INTEGRITÁS

2022.03.26.

Dr. Pallai Katalin: Közzszolgálati etika és
Integritás menedzsment

36

GY7 INTEGRITÁSDEFICITEK – FILMELEMZÉS

„TE CSAK TEDD A DOLGOD!”

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDÓVKA

Feladatok a filmnézés közben

Írd fel az integritás-sérelmeket,

- amikor a hivatal technikai és fizikai körülményei rosszak;
- amikor valamelyik szereplő a szervezet etikus feladataival szemben érvel;
- amikor valamelyik szereplő elbizonytalanodik, egyéni érdekeit helyezi előtérbe a hivatásával szemben;
- amikor a politikai nyomással nem tudja, hogy mit kezdjen vagy épp rosszul reagál rá a hivatalnok!

38

Feladat

Mit gondol, mennyire tipikusak azok az integritássértések, amelyeket a film bemutatott?

.....

.....

.....

Milyen könnyű őket felismerni a valóságban?

.....

.....

.....

Van ötlete, mit lehet tenni ellenük a hétköznapokban?

.....

.....

.....

GY8 – AZ INTEGRITÁS TANÁCSADÓ FELADATAI

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

AZ INTEGRITÁSRÓL

- **Eredete:** a latin in-tangere (érintetlen, feddhetetlen) szóból DE: nem integráció
- **Tartalma:** kinyilvánított elvek gyakorlati megvalósítása belső meggyőződésből
- **Összetevői:**
 1. pozitív elvek, értékek
 2. gyakorlati megvalósítás

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

AZ INTEGRITÁS SZEMLELET TÉRNYERÉSE

- A korrupció elleni fellépés kezdetei
- A 90-es évektől a büntetőjogi (szabályközpontú) fellépés dominált: szigorú büntetések, szankciók, új (jog)intézmények
- DE: ennek elég hamar kiütköztek a korlátai (nehéz bizonyíthatóság, kapacitáshiány)
 - Az új évezred első évtizedétől előtérbe került a szervezeti működés vizsgálata, javítása, a korrupció megelőzése: **integritásirányítási rendszer** (integrity management system)

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

AZ INTEGRITÁSI RENDSZER

- **Magyarországon az 50/2013. (II. 25.) korm. rendelet** vezette be az államigazgatási szervekre
- **Megközelítése:**
 - a szabályközpontú és értékközpontú szemlélet egyensúlya
 - a belső kontroll rendszer része
 - kockázatelemzés- és kezelés
 - koordinálja: az integritás tanácsadó

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

AZ INTEGRITÁS TANÁCSADÓ

- A hivatali **szervezet vezetőjének közvetlen irányítása alatt áll** („törzskari feladatok”)
- **Feladatköre** újszerű a közigazgatásban (leader típusú vezető), speciális képzettségi, kijelölési követelmények
- **Feladatai:**
 - Közreműködés az integritási és korrupciós kockázatok felmérésében (intézkedési terv)
 - Tájékoztatás, tanácsadás
 - Integrált kockázatkezelés koordinációja

Feladat

Van-e az Ön intézményénél integritás tanácsadó?

.....

Ismeri-e őt személyesen?

.....

Volt-e már vele lehetősége beszélni, dolgozni? Ha igen, milyen ügyben?

.....